

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය 2024 ජූලි 24

මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය: අංක 04 - 2024 ජූලි

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කරයි

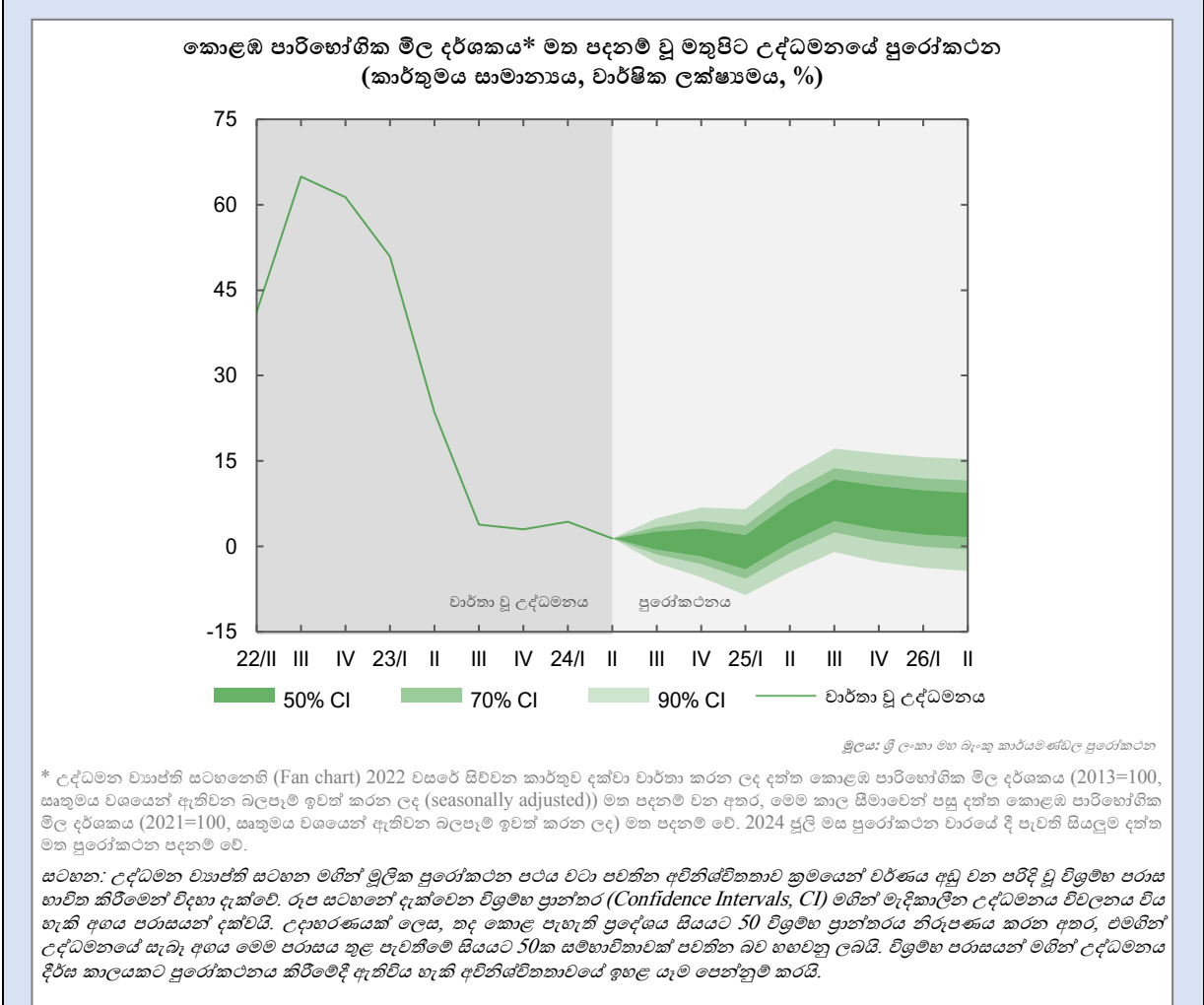
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය 2024 ජූලි මස 23 වැනි දින පැවති රැස්වීමේ දී මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 8.25 සහ සියයට 9.25 දක්වා පදනම් අංක 25කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. ආර්ථිකයට එහි උපරිම ධාරිතා මට්ටම කරා ළඟා වීමට සහාය වෙමින්, මැදි කාලීනව උද්ධමනය ඉලක්කගත සියයට 5ක මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වත්මන් සහ අපේක්ෂිත සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා මෙන්ම දේශීය හා ගෝලීයව ඇතිවිය හැකි අවදානම් පිළිබඳව ද මනාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය මෙම තීරණයට එළැඹිණි. මෙම තීරණයට එළැඹීමේ දී, අඩු උද්ධමන ඉදිරි දැක්මක් මධ්‍යයේ, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහාය වීමට වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහළ යෑම අවශ්‍ය බවත් ඒ සඳහා ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමේ ස්ථාවරය වෙළඳපොළ වෙත දැනුම් දීමේ අවශ්‍යතාවයත් මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය විසින් සලකා බලන ලදී. දැනට පවතින තොරතුරු අනුව, උද්ධමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කගත මට්ටම වෙත ළඟා වීමට පෙර ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ දී සැලකිය යුතු ආන්තිකයකින් සියයට 5ක උද්ධමන ඉලක්කයට වඩා අඩු මට්ටමක පවතිනු ඇති බව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය නිරීක්ෂණය කළේය.

නුදුරු කාලීනව මතුපිට උද්ධමනය, උද්ධමන ඉලක්කයට වඩා පහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද., 2021=100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය, 2024 ජූනි මාසයේ දී සියයට 1.7ක් ලෙස වාර්තා විය. ඉල්ලුම් තත්ත්ව සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතීමට අමතරව විදුලි ගාස්තු, ඉන්ධන සහ එල්.පී.ගැස් මිල ගණන් අඩු කිරීමේ සංශෝධන මතුපිට උද්ධමනය එලෙස ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම සඳහා හේතු විය. මේ අතර, ආර්ථිකයේ යටිතල ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරන මූලික උද්ධමනය (කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත්, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) 2024 මැයි මාසයේ දී පැවති සියයට 3.5ට සාපේක්ෂව 2024 ජූනි මාසයේ දී සියයට 4.4ක් ලෙස වාර්තා වුවද, මූලික උද්ධමනයෙහි අඛණ්ඩ ඉහළ යෑමක් අපේක්ෂා නොකරයි. 2024 වසරේ දෙවන කාර්තුව තුළ දී වාර්තා වූ මතුපිට උද්ධමනයේ කාර්තුව සාමාන්‍යය, ඉලක්කගත උද්ධමනයට වඩා පහළ මට්ටමක පැවති අතර, එය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව පිළිබඳ ගිවිසුමේ¹ සඳහන් ප්‍රතිශතාංක 2.0ක ආන්තිකයට වඩා වැඩි අගයක් විය. විදුලි

¹ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව පිළිබඳ ගිවිසුම [2023 ඔක්තෝබර් මස 05 වැනි දින](#) ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

ගාස්තු සහ දේශීය ඉන්ධන මිල ගණන් අඩු කිරීමේ සංශෝධන සහ හිතකර සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම හේතුවෙන් මතුපිට උද්ධමනය ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ දී ද ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස පහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. පුරෝකථනය කරන ලද කාලසීමාව තුළ දී උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා යම් අවදානම් තත්ත්ව පවතින අතර, සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහායයෙන් උද්ධමනය මැදි කාලීනව ක්‍රමයෙන් ඉලක්කගත මට්ටම කරා ළඟා වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

සටහන: පුරෝකථනයක් යනු පොරොන්දුවක් හෝ බැඳීමක් නොවේ.

මෙම පුරෝකථන, 2024 ජූලි මස පුරෝකථන වාරයේ දී පැවති දත්ත, උපකල්පන සහ විනිශ්චයන් මත පදනම්ව සිදු කර ඇත. එම පුරෝකථන වාරයේ පැවති ගෝලීය බලශක්ති සහ ආහාර මිල පිළිබඳ වන පුරෝකථන; ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වන ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන්ගේ ආර්ථික වර්ධනය; ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය යටතේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනේ පුරෝකථන අනුව අපේක්ෂිත දේශීය රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉදිරි දැක්ම සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය මගින් නිරූපණය වන ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්ව යනාදී කරුණු මත මෙම පුරෝකථන රඳා පවතී. තවද, ආර්ථික ආකෘති මගින් ලබාදෙන පොලී අනුපාතික මාර්ගය සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවන සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාමාර්ග මත පුරෝකථන රඳා පවතී. මෙම උපකල්පනවල සිදුවන සැලකිය යුතු මට්ටමේ වෙනස්කම් සැබෑ උද්ධමනය, පුරෝකථනය කළ මාර්ගයෙන් අපගමනය වීමට හේතු විය හැකිය.

ඉහළ වැටුප් සඳහා ඇති ඉල්ලුම සාක්ෂාත් වීමට ඇති හැකියාව; අයහපත් කාලගුණ තත්ත්ව හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයට සිදුවන බලපෑම; විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමට ඇති හැකියාව; අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා මාර්ගයෙන් යම් අපගමනයක් සිදු වීමට ඇති හැකියාව සහ අවිනිශ්චිතතා මධ්‍යයේ ගෝලීය ආහාර සහ බලශක්ති මිල කෙරෙහි ඇති විය හැකි ඉහළ පීඩන වැනි සාධක මගින් උද්ධමන පුරෝකථන ඉහළ යෑමේ බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. මේ අතර, උද්ධමන පුරෝකථන පහළ යෑමේ අවදානම් සැලකූ විට, අනෙකුත් සාධක අතර, මහජනතාවගේ මිලදී ගැනීමේ ශක්තිය හීන වීමේ දිගු කාලීන බලපෑම; මැදි කාලීනව ගෝලීය හුද්දෙසාලනික අර්බුද ලිහිල් වීමට ඇති හැකියාව සහ බලශක්ති මිල අඩු වීමෙන් වක්‍ර බලපෑම් අපේක්ෂිත මට්ටම්වලට වඩා විශාල ලෙස වෙනත් මිල මට්ටම් කෙරෙහි බලපෑමට ඇති හැකියාව ඇතුළත් වේ.

දැනුවත් තීරණ ගැනීමට හැකිවන පරිදි උද්ධමන ඉදිරි දැක්මෙහි අපේක්ෂිත වෙනස්කම් නිරන්තරව මහජනතාවට සන්නිවේදනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව කැපවී සිටියි.

දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත් වීම අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2024 පළමු කාර්තුව තුළ දී සියයට 5.3ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූර්ත වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් අඛණ්ඩව තුන්වන කාර්තුවටත් ප්‍රසාරණය විය. 2024 දෙවන කාර්තුව තුළදී ත් මූර්ත ද.දේ.නි. යේ ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා වී ඇතැයි නවතම ආර්ථික දර්ශකවලින් පෙනීයනු කෙරේ. ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය පුළුල් ලෙස වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීම, සැපයුම් තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීම, විදේශීය ඉල්ලුම් තත්ත්ව ක්‍රමානුකූලව යථා තත්ත්වයට පත් වීම, සංචාරක ව්‍යාපාරය වැඩිදියුණු වීම සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය හා සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතතා අඩු වීමේ සහාය ලබමින් දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල යථා තත්ත්වයට පත් වීම අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. වර්තමානයේ දී උපරිම ධාරිතා මට්ටමට වඩා අඩුවෙන් ක්‍රියාත්මක වන ආර්ථිකය, මැදි කාලීනව එහි විභව නිමැවුම් මට්ටම කරා ළඟා වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතිකවල පහළ යෑම මන්දගාමී මට්ටමක පවතී

මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. එහෙත්, ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතික හැර අනෙකුත් ණය පොලී අනුපාතිකවල අඩු වීම, තැන්පතු පොලී අනුපාතිකවල අඩු වීමට සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පවතී. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය 2024 අප්‍රේල් මාසයේ වාර්තා වූ සංකෝචනයෙන් අනතුරුව, 2024 මැයි සහ ජූනි මාසවල දී ප්‍රසාරණයක් වාර්තා කළේය. ණය වර්ධනයෙහි අඛණ්ඩ ඉහළ යෑමක් සඳහා පවතින ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූලව වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහළ යෑම අවශ්‍ය වේ.

2024 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී විදේශීය අංශයේ ධනාත්මක වර්ධනයක් දක්නට ලැබේ

2024 වසරේ මුල් භාගයේ දී විදේශීය ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් වාර්තා වී ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, වෙළඳ හාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය 2023 වසරේ අනුරූප කාල සීමාවට සාපේක්ෂව 2024 වසරේ මුල් භාගයේ දී පුළුල් විය. සංචාරක ඉපැයීම් සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් අඛණ්ඩව යහපත් මට්ටමක පවතී. දළ නිල සංචිත 2023 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.4 හා සැසඳීමේදී 2024 ජූනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.6ක් (චීන මහජන බැංකුවෙන් ලබාගත් විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ඇතුළුව) විය. මේ අතර, එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල පසුගිය මාස කිහිපය තුළ දී වරින්වර විචලනය විය. සමස්තයක් ලෙස, 2024 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල සියයට 6.5කට වඩා අතිප්‍රමාණය විය.

වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික අඩු වීමට පෙළඹවීමක් ඇති කරවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කළේය

ඉහත දැක්වූ වත්මන් සහ අපේක්ෂිත සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා මෙන්ම, දේශීය හා ගෝලීයව ඇතිවිය හැකි අවදානම් පිළිබඳව ද සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය, 2024 ජූලි මස 23 වැනි දින පැවති රැස්වීමේ දී මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 8.25 සහ සියයට 9.25 දක්වා පදනම් අංක 25කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. ඉහළ උද්ධමන පීඩන නොමැති වාතාවරණයක් තුළ ආර්ථික

ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම තිරසාරව පවත්වා ගනිමින් ආර්ථිකයට එහි විභව නිමැවුම් මට්ටම කරා ළඟා වීම සඳහා ලිහිල් මුදල් තත්ත්ව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමේ සිය අපේක්ෂාව වෙළඳපොළ වෙත දැනුම්දීමේ අවශ්‍යතාවය මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධාරණය කළේය. ඒ අනුව, මූල්‍ය ආයතන විසින් ණය පොලී අනුපාතික පහළ දැමීම තවදුරටත් අඛණ්ඩව සිදු කරමින් මෙතෙක් සිදු කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ප්‍රතිලාභ වෙළඳපොළ වෙත සම්ප්‍රේෂණය කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය විසින් උද්ධමන ප්‍රවණතා සහ අනෙකුත් සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන්ගේ ප්‍රවණතා අඛණ්ඩව නිරීක්ෂණය කරනු ලබන අතර, අවශ්‍යතාවය අනුව ඉදිරි කාලය තුළ දී සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණය	ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කරන ලද අතර ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය නොවෙනස්ව පවතී	
	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR)	8.25%
	නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR)	9.25%
	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR)	2.00%

කොරකුරු සටහන:

මහ බැංකු අධිපති ආචාර්ය පී. නන්දලාල් විරසිංහ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2024 ජූලි මස 24 වැනි දින පෙ.ව. 11.30ට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සන්ථාගාරයේ දී මාධ්‍ය හමුවක් පැවැත්වෙන අතර එය ෆේස්බුක් සහ යූ ටියුබ් ඔස්සේ සජීවීව විකාශය කෙරේ.

මිලභ මුදල් ප්‍රතිපත්ති නිවේදනය 2024 සැප්තැම්බර් මස 20 වැනි දින නිකුත් කිරීමට නියමිතය.

* දත්ත ඇමුණුම වෙත ප්‍රවේශය https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/mpr04_2024_s.pdf